

Yargıtay 12. HD E.2026/3314 K.2026/3136 (06.05.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

12. Hukuk Dairesi 2026/3314 E. , 2026/3136 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın müddeti içinde temyizen tetkiki davacı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü:

02.03.2005 tarih ve 5311 sayılı Kanunun 26. maddesi ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 365/1. maddesinde; "İstinaf yoluna başvurma, yasal süre geçtikten sonra yapılır veya istinaf yoluna başvurulmasına olanak bulunmayan bir karara veya vazgeçme nedeniyle itiraz veya şikâyetin reddine yahut süresi geçmiş bir şikâyete ilişkin olursa, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri gereğince istem icra mahkemesince reddedilir." hükmü yer almaktadır. Aynı maddenin 3. fıkrasında ise; "Bölge Adliye Mahkemesi, birinci fıkra kapsamına girdiği hâlde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan kesin karara bağlar." düzenlemesine yer verilmiştir.

Somut olayda, temyizen incelenmesi istenen karar, ihalenin feshi talebinin süre aşımından reddine ilişkin olup, anılan kararın temyiz kabiliyeti bulunmamaktadır.

Buna göre, Dairemizce incelenmesi istenen Bölge Adliye Mahkemesi kararı, İİK'nın 365/1-son maddesinde belirtildiği üzere KESİN nitelikte olduğundan, 5311 sayılı Kanunla değişik İİK'nın 364. maddesi ve 6100 sayılı HMK'nın 366. maddesinin göndermesi ile uygulanması gereken aynı Kanunun 352. maddesi uyarınca temyiz başvuru talebinin (REDDİNE), 06.05.2026 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

Üye Dr....'ın Karşı Oy Yazısı;

Bölge Adliye Mahkemelerinin şikayetin süreden reddi kararının İİK'nın 02.03.20 05... sayılı kanunun 26. maddesi ile değişik 2004 sayılı İİK'nın 365/1-son maddesi gereğince kesin nitelikte olup, temyiz kabiliyeti bulunmadığından temyiz başvuru isteminin reddine ilişkin çoğunluk kararına aşağıda yazdığım gerekçelerle katılamayacağım.

İstinaf (Bölge Adliye) Mahkemelerinin kurulmasını takiben 02.03.20 05... sayılı kanun ile İİK'nın 363-366. maddeleri değiştirilerek kanun yolları yeniden düzenlenmiş ve değiştirilen bu yeni hükümler, istinaf mahkemelerinin faaliyete geçtiği "20 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır. İstinaf mahkemelerinin faaliyete geçtiği 20.07.2016 tarihinden önce verilen icra mahkemesi kararları hakkında 5311 sayılı kanunun geçici 7. maddesi uyarınca bunlar kesinleşinceye kadar İİK'nın 5311 sayılı kanun ile yapılan değişiklikten önceki temyiz ve karar düzeltmeye ilişkin hükümlerin uygulanmasına devam edilir." hükmü düzenlenmiştir.

İİK'nın 365.maddesinin İİK'nın 18.02.1968 tarihli ve 538 sayılı kanunun 141. maddesiyle yapılan değişiklikten önceki halinde; "Temyiz kanuni müddet geçtikten sonra yapılan ve temyizi kabil olmayan bir karara taalluk ederse tetkik mercii temyiz talebinin reddine karar verir" şeklinde iken 538 sayılı 18.02.1965 tarihli Kanunla yapılan değişiklik sonucunda; "Temyiz, kanuni müddet geçtikten sonra yapılır veya temyizi kabil olmayan bir karara veya vazgeçme sebebiyle itiraz ve şikayetin reddine veyahut müddeti geçmiş bir şikâyete taalluk eder ise tetkik mercii temyiz talebinin reddine karar verir." şeklinde düzenlenmiştir.

“İİK’nın 365/2. maddesi temyiz eden ret kararın kabul etmez ise temyiz dilekçesi diğer tarafa tebliğ edildikten sonra karar sureti ve verilmişse cevap layihası ile birlikte Yargıtay’a gönderilir. Şu kadar ki, bu halde satış dahil hiçbir icra muamelesi durmaz.” hükmünü öngörmektedir. 06.06.19 85... sayılı Kanunun 46. maddesi ile İİK’nın 365. maddesine son fıkra olarak eklenen fıkra “Yargıtay, birinci fıkra kapsamına girdiği halde reddine karar verilmemiş temyiz talebini geri çevirmeyip doğrudan karar bağlar.” şeklinde bir düzenleme yapılmıştır. Bu hükmün konulma sebebi, Yargıtay 01.02.1984 gün ve 1983/9 Esas sayılı İçtihadı Birleştirme Kararının HUMK 432/4. maddesinin yorumlanması şeklinden kaynaklanmaktadır. Bu karara göre yasal süresi geçtikten sonra temyiz edilen veya temyiz kabiliyeti bulunmayan mahkeme kararlarında yerel mahkemece temyiz isteminin reddine karar verilmeden dosyanın Yargıtay’a gönderilmesi durumunda, Yargıtay’ca inceleme yapılamayacağı sonucuna varılmıştır.

İİK 368/son fıkra ile ilgili hükümet gerekçesinde bu durumun işlerin lüzumsuz uzamasına neden olduğu, 365. maddeye bir fıkra eklenerek Yargıtayın bu gibi dosyalar hakkında karar verebilmesinin sağlandığı vurgulanmıştır.

Yine 3222 sayılı Kanuna ilişkin Adalet Komisyonu raporunda “...yapılan düzenleme ile temyiz kabiliyeti olmayan bir kararın mahalli mahkemece reddedilmeden doğrudan Yargıtay’a gönderilmesi halinde Yargıtay’a tanınan temyiz talebini geri çevirme imkanı kaldırılmış ve doğrudan karara bağlanması kabul edilmiş.” denilmektedir.

02.03.2005 tarihli 5311 sayılı Kanunun 26. maddesi ile İİK’nın 365. maddesi “istinaf dilekçesinin reddi” başlığı ile değiştirilip bugünkü şeklini almıştır. İİK’nın 365/son fıkrası “ Bölge Adliye Mahkemesi, birinci fıkrası kapsamına girdiği halde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan kesin karara bağlar” şeklinde yeniden düzenlenmiştir. İİK’nın 365/1. maddesi icra mahkemesinin istinaf yolu başvurusunun HMK’nın ilgili hükümleri gereğince reddedileceği düzenlendiğinden İİK 365/son maddesi olmasa dahi istinaf mahkemesi, istinaf başvurusunu geri çevirmeyip karara bağlamakla görevlidir.

İİK’nın 365/1. maddesi hükmüne göre icra mahkemesinin istinaf isteminin reddi konusunda HMK’nun ilgili hükümlerinin uygulanması zorunludur. Bu ilgili hüküm HMK’nın 346/1. fıkrası olup İcra mahkeme kararı için de uygulanması gereken HMK’nun ‘istinaf dilekçesinin reddi’ başlıklı 346. maddesinin birinci fıkrasına göre “İstinaf dilekçesi kanuni süre geçtikten sonra verilir veya kesin olan bir karara ilişkin olursa, kararı veren mahkemece istinaf dilekçesinin reddine karar verir ve 344 üncü maddeye göre yatırılan giderden karşılanmak sureti ile ret kararını kendiliğinden ilgiliye tebliğ eder.

İİK 363. maddesinde sayılan istinafı kabil olmayan bir karar söz konusu ise veya istinaf istemi süreden değil ise icra mahkemesinin istinaf isteminin reddine ilişkin ek kararına karşı yapılan istinaf talebini istinaf mahkemesi HMK 346/2. maddesine göre reddeder. Aksi halde ilk istinaf dilekçesine göre gerekli incelemeyi yapar. İİK’nın 365/2. fıkrası da istinaf isteminin icra mahkemesince reddi kararının istinaf edilmesi halinde bu kararın hukuka uygunluğunun istinaf mahkemesince inceleneceği düzenlemektedir.

İcra mahkemesi istinaf dilekçesinin reddine karar vermeden dosyayı istinaf mahkemesine gönderir ise HMK’nın 352. maddesi ön inceleme başlıklı olup kararın kesin olması veya başvuru süresi içinde yapılmaması halinde istinaf mahkemesi gerekli kararı, yani istinaf isteminin reddine karar verir. Aksi halde işin esasını inceleyerek sonucuna göre karar verir. HMK’nın 353. maddesinde istinaf mahkemesinin kesin olarak karar vereceği haller sayılmış olup, bunlar arasında istinaf başvurusunun kararın kesin olması veya başvurusunun sürede yapılması nedeniyle reddi kararı yoktur. HMK’nın 362. maddesinin göndermesi ile temyiz incelemesinde HMK 352. maddesinin uygulanması gerekmektedir.

İcra mahkemesi İİK'nın 365/1. fıkrasına girdiği halde istinaf isteminin reddine karar vermeden İstinaf başvurusunun Bölge Adliye (İstinaf) Mahkemesine gönderir ise istinaf mahkemesince verilecek karara karşı temyiz yolu açıktır. İİK'nın 365/son fıkrasında "Bölge Adliye Mahkemesi birinci fıkra kapsamına girdiği halde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan 'kesin' karar bağlar." fıkrasının lafzi yorumundan hareketle bu yöndeki istinaf mahkeme kararının kesin olduğu, temyiz yolunun kapalı olduğu sonucuna varılamaz. Aksi halde aynı konuda İcra Mahkemesi istinaf isteminin reddine karar vermiş ise bu kararın istinaf istemine karşı istinaf mahkeme kararına karşı temyiz yolu açık iken istinaf başvurusunun doğrudan istinaf mahkemesince gönderilmesi halinde istinaf mahkeme kararının temyiz yolunun kapalı olması gibi çelişkili ve adalete erişim hakkının özünü etkileyen bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Oysa İİK'nın 365/son hükmü, 5311 sayılı kanun değişikliği öncesinde mevcut "İcra mahkemesinin temyiz talebini reddetmesi" başlıklı eski İİK 365/son fıkrası hükmünün tekrarından ibaret olup önceki düzenlemede anılan fıkra "...reddine karar verilmemiş temyiz talebini geri çevirmeyi doğrudan karar bağlar" şeklinde iken yeni düzenlemede " reddine karar verilmemiş başvuruyu (istinaf) geri çevirmeyip doğrudan 'kesin' karar bağlar" ifadesine yer verilmiştir. Yukarıda da belirtildiği gibi 01.02.1984 gün ve 1983/9 Esas sayılı içtihadı birleştirme kararının aksine yasal süresi geçirildikten sonra temyiz edilen veya temyiz kabiliyeti bulunmayan kararlara karşı temyiz isteminin reddine karar verilmeden Yargıtay'a gönderilmesi durumunda işin süratle sonuçlanması için dosyanın Yargıtay'ca mahkemesine geri çevrilme imkanı kaldırarak ve bu konuda Yargıtay'ca doğrudan karar verilmesini sağlamak amacı ile bu hüküm ihdas edilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemeleri faaliyete geçtikten sonra İİK 365/son fıkrasında yazılı hallerde istinaf mahkemesi kararının kesin olduğu söylenemez. İstinaf mahkemesi, süresi geçtikten sonra istinaf isteminde bulunulduğunu veya istemin konu itibarıyla kesin olduğunu tespit eder ise işin esasına girmeksizin istinaf isteminin reddine karar verir. Ancak icra

mahkemesinin bu kararına karşı istinaf yolu açıktır. Karar şikayetin süre yönünden reddine ilişkin ise, istinaf mahkemesi bu karara karşı istinaf istemini esastan inceleyip sonucuna göre bir karar verir. Bu konuda istinaf mahkemesince verilen karar kesin olmayıp bu kararlar İİK 364. madde hükmü uyarınca temyiz edilir ise Yargıtayın Özel Dairesi işin esasına girerek yaptığı temyiz incelemesi sonucunda bu kararları onayabilir, kararları doğru bulmaz ise işin esasının incelenmesi için usul yönünden bozma kararı verir. Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin son yıllarda verdiği kararlarda şikayetin sürede reddine ilişkin istinaf mahkeme kararı doğru ise İİK 365/son fıkra hükmü uyarınca kesin nitelikte olduğu belirtilerek temyiz başvurusu talebinin reddine karar verilmekte, istinaf mahkemesinin şikayetin süreden reddi kararını isabetli bulmaz şikayetin sürede olduğu sonucuna varır ise istinaf mahkeme kararını işin esasının incelenmesi için bozulmasına karar verilmektedir. Şayet icra mahkemesi şikayetin süreden reddine karar vermiş bu karara karşı istinaf istemi reddedilmiş ise istinaf mahkeme kararı kaldırılarak icra mahkeme kararı bozulmaktadır. Oysa istinaf veya temyiz yolu kapalı olan kararlar hukuka aykırı olarak verilmiş olsa dahi bu konuda istinaf veya temyiz incelemesi kararın konu veya miktar itibarıyla kesin olup olmadığının denetimi ile sınırlı olacak, bu hususların tespit edilmesi halinde inceleme yapan istinaf mahkemesi ise kaldırma kararı dosya Yargıtay önünde ise bozma kararı verilemeyecek, istinaf veya temyiz dilekçesinin reddi kararı verilecektir. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi şikayetin süreden reddi kararlarının temyiz incelemesinde, şikayetin sürede olduğu gerekçesi ile bozma kararları vermekle aslında bu yönde verilen kararların kesin olmadığını da ifade etmektedir.

Bu nedenle bu yöndeki kararların hukuka uygun olması halinde kararın temyiz kabiliyeti bulunmadığı gerekçesi ile temyiz başvuru talebinin reddine karar vermesi tarafları yanıltıcı

olup, bu kararlara güvenen alacaklı, borçlu veya üçüncü kişilerin şikayetin süreden reddi kararlarına karşı istinaf veya temyiz yolunun kapalı olduğu inancı ile kanun yollarına başvurmamasına yol açar ki bu hallerde hak arama hürriyetinin, adalete erişim hakkının ihlali söz konusu olabilir. İcra mahkeme kararlarına karşı konu itibariyle istinaf yolu kapalı olan kararlar İİK'nın 363. maddesi ile kanun içindeki muhtelif maddelerde açıkça belirtilmiş olup bu kararlar dışındaki tüm kararların konusunun miktar veya değeri İİK 363. maddesinde yazılı sınırı geçtiği takdirde istinaf yolu açık karardır. İİK 364. maddesi ise konu itibariyle bir sınırlama getirmeksizin Bölge Adliye Mahkemelerince verilen ve miktar veya değeri maddede belirtilen temyiz sınırını geçen kararlara karşı temyiz yolunun açık olduğunu düzenlemektedir.

Bu hükümler dışında istinaf veya temyiz yolunun kapalı olduğuna ilişkin hüküm bulunmamaktadır. İİK'nın 365/son fıkrasında geçen 'kesin' ibaresi temyiz yolunun kapalı olması anlamında olmayıp fıkranın değişiklikten önceki halinde olduğu gibi kararın verilmek üzere dosyanın icra mahkemesine geri çevrilmeden doğrudan istinaf mahkemesince karara bağlanacağı şeklinde yorumlanmaktadır.

Somut olayda temyizen incelenmesi istenilen karar ihalenin feshi talebinin süre aşımından reddine ilişkin olup bu kararın temyiz kabiliyeti bulunduğundan temyiz başvuru talebinin süreden reddi kararına katılamıyorum.06.05.2026